

Tien voor sound design

INTERFACE XTRA

- video's belangrijke nieuwe features
- handleiding

Versie 9 van Nuendo wordt overgeslagen, want 10 is hip: Windows 10, iPhone X, OSX. Is Steinberg erin geslaagd met z'n Premium Media Production System een waardig versienummer 10 neer te zetten? We gaan 't zien!

Stap in de toekomst van virtual reality en bedien Nuendo live vanuit een virtuele omgeving

door **Conno van Wijk**
redactie@interface.nl

Nuendo is eigenlijk een broertje van Cubase, maar dan met een enorme hoeveelheid features die gericht zijn op post production, game audio, virtual reality en broadcast. Maar aangezien zowat alle functies van Cubase aanwezig zijn, is het natuurlijk ook een topdaw voor muziekproductie. Nadat Cubase al een tijdje terug aan versie 10 toe was, is het nu dus de beurt aan Nuendo.

De oprisbeurt van de userinterface in Nuendo 10 kan niet iedereen op het Steinberg-forum bekoren, maar wij vinden het er strak uitzien. Er is meer eenheid gebracht tussen de achtergronden en de dialoogvensters, en de donkere look oogt rustiger. Fijn dat het nu mogelijk is een themakleur te kiezen, zodat je niet meer voor elk elementje apart de kleur moet instellen. Ook worden hogeresolutieschermen (HiDPI) vanaf nu ondersteund, zodat de weergave van de beeldschermelementen er

scherper uitziet. Onder de motorkap is de audio-engine Processing Precision om te zetten van 32bit naar 64bit. Vooralsnog ondersteunen alleen de Steinberg effecten dit, en eerlijk gezegd vraag ik me af wie dat verschil gaat horen. Maar het is natuurlijk wel fijn dat het kan.

Uitwisseling

Steinberg heeft met Nuendo 10 de nadruk duidelijk op nieuwe features gelegd, en dat is terug te zien aan de vuistdikke, meer dan 1.300 pagina's tellende user manual (gelukkig alleen als pdf te downloaden). Met Field Recorder Audio Import wordt het veel gemakkelijker om los opgenomen takes gelijk te leggen met de montage. Mocht de administratie van de cameraman en geluids-jongen op de set niet helemaal overeenkomen, dan kun je die missende metadata alsnog laten matchen. Met een vergelijkbare techniek als Plural Eyes worden de tracks automatisch gelijkgelegd op audio uit de montage. Ook handig om alternatieve takes van een scène

info

- **Prijs incl:** € 979,-
Update vanaf Nuendo 8 € 199,-
- **Distributie:**
Steinberg Media Technologies GmbH
- **Internet:**
www.steinberg.net

te verzamelen en sync te maken met de audio alignment-functie om de regisseur snel alle opties te laten horen.

Broadcast Wave bestanden (bwav) met panning-informatie volgens het adm-protocol kunnen nu worden geïmporteerd. Adm staat voor Audio Definition Model en wordt gebruikt om de realtime panningdata van een aangeleverde Dolby Atmos mix te converteren naar Nuendo's eigen surround multipanner. Een feature die uitwisseling met andere professionele cinemaplatforms mogelijk maakt.

Virtual reality

Geluidseffecten of muziekfragmenten starten vaak op een beeldovergang. Met Video Cut Detection kun je een (cycle) markertrack maken op basis van de videolassen. Gelukkig is het ook mogelijk om eerst een selectie te maken van de video waarvan de beeldlassen moeten worden gedetecteerd, want dat analyseren op ons systeem met een slakkengang van zo'n 1,3x realtime. Als het detectieniveau

moet worden aangepast, hoeft de video gelukkig niet opnieuw te worden geanalyseerd. De functie om gelijkaardige shots dezelfde kleurmarkers te geven, werkte bij ons nog niet helemaal goed.

Stap in de toekomst van virtual reality en bedien Nuendo live vanuit een virtuele omgeving. Op je game-pc verbind je je VR headset en controller via DearVR Spatial Connect om in Nuendo met (hoofd)gebaren automation te kunnen schrijven. Een heuse virtuele mixer is inbegrepen!

Met de fonkelnieuwe Doppler-effectplug-in van Steinberg maak je je eigen passby-effecten. Het Doppler-effect is de variatie in toonhoogte van aankomende en vertrekkende geluidsgolven. Er waren al Doppler-effectplug-ins te krijgen van andere makers, maar Nuendo heeft 'm nu standaard aan boord. In Direct Offline Processing kun je de parameter-envelopes automatisch laten uitvliegen door de start-, eind- en luisteraarpositie in te geven. Als je 'm als plug-in gebruikt, kun je de beweging handmatig ingeven door een slider te bewegen. Ruim voldoende parameters helpen

om een zeer overtuigend resultaat neer te zetten.

Andere dimensie

Kon je met de Randomizer van Nuendo 8 stemmen al onherkenbaar maken, met de VoiceDesigner gaat Nuendo 10 nog een stapje verder en kun je in een handomdraai een voice artist omtoveren tot robot. Bestaande technieken zoals vocoder, flanging en pitchshifting kunnen worden gecombineerd met sidechaining van een andere bron. Laat je robot bijvoorbeeld morphen naar een storende radio uit een andere dimensie. Mocht je aan al dit moois nog niet genoeg hebben, dan kun je met de nieuwe Destroyer processor body, punch of een vet randje meegeven, door een combinatie van distortion en harmonischen toe te voegen.

Met de komst van de nieuwe Video Engine in Nuendo 8 was het niet langer mogelijk om de audio van de video te vervangen door de gemaakte mix. Bij de update naar Nuendo 10.2 wordt het met Video Rendering einde-

specificaties

- daw voor audio, video en multimedia
- **nieuwe features o.a.**
- support dolby atmos, aaf en adm
- Automatic Dialog Replacement
- Field Recorder Audio Import
- latency monitor
- Video Cut Detection
- Game Audio Connect, Sound Randomizer, VoiceDesigner
- Ambisonics support
- headtracking functie
- ondersteuning HiDPI schermen

lijk mogelijk om een video-export te maken met je net gemaakte audiomix of een selectie daarvan. We hopen van harte dat dit ook in het populaire h264-formaat (mp4) mogelijk wordt. In de update naar Nuendo 10.1 zal het een stuk gemakkelijker worden om cuesheets van gebruikte muziek te maken met Cue Sheet Export. In deze update zal er support komen voor het ARA-protocol voor liefhebbers van de Melodyne plug-in.

Tijdsbesparing

Steinberg heeft de workflow van Nuendo 10 vereenvoudigd door opties in dialoogschermen uitklapbaar te maken. Zo ziet het veelgebruikte exportaudiovenster er een stuk cleaner uit, maar is het wel even zoeken waar alles nu zit. Snel een effecttrack maken kan door deze uit een lijst te slepen naar je tijdlijn. Effecten in de channel strip kun je nu net als vst-plug-ins in volgorde veranderen door te verslepen. Superhandig dat je nu de tijdsduur tussen de linker- en rechterlocator kunt zien in de bovenste balk. Ook is het gemak-

Met de VoiceDesigner tover je in een handomdraai een voice artist om tot robot

kelijker geworden om (afzonderlijke) events een kleurtje te geven en tijdens het aanmaken van tracks gelijk de input te kiezen.

Bij complexe projecten is de zoektocht naar dat ene kanaal dat cpu-spikes geeft niet langer als zoeken naar een speld in een hooiberg, want nu kun je de latency per kanaal in de mixer weergeven. In diezelfde mixer kun je voortaan per project tien snapshots maken om snel verschillende settings te kunnen vergelijken. Naast het benoemen van die snapshots kun je ook bij het terugroepen kiezen welke soort settings je nodig hebt en zelfs van welke kanalen.

Een effect laten aansturen door een andere bron heet sidechaining en is al enige Nuendo-versies aanwezig. In versie 10 is sidechaining een stuk simpeler toe te passen in Steinberg's eigen plug-ins. Om ruimte te maken, maak je met 'Set Spacer Between Selected Events' een vaste ruimte tussen de geselecteerde events. En er is een fijne nieuwe shortcut om events verplaatsen naar de geselecteerde track. Behalve Peak Normalisation kan voortaan ook op loudness worden genormalized. Een hele rits van inserteffects kan worden toegepast in Direct Offline Processing door ze simpelweg eraan toe te slepen. Daar kunnen ze ook weer als een presetje worden opgeslagen. Het Audio Alignment Panel biedt meer controle

Met de fonkelnieuwe Doppler-effectplug-in van Steinberg maak je je eigen passby-effecten

het oordeel

- + veel nieuwe features
- + goede uitwisseling met de buitenwereld
- vca nog niet helemaal op orde

bij het gelijkleggen van ADR-dialogoog.

Laatste kreukels

Naar goed voorbeeld van Adobe kun je Nuendo alleen nog maar installeren via de Steinberg Download Assistant. De overstap van versie 8 naar 10 is verder écht een makkie. Niet alleen went de nieuwe look & feel snel, maar openen projecten uit versie 8 snel en probleemloos. Het programma lijkt ook efficiënter om te springen met de cpu. Een van de grote voordelen van Nuendo/Cubase blijft ook in deze versie dat je alles naar je hand kunt zetten. Wil je veel controle en overzicht over tijdlijn, plug-ins en mixer of wil je juist focus en rust op je scherm; het kan allemaal. Nieuwe mogelijkheden en verbeteringen zitten op een logische plek, dus hoef je niet lang te zoeken. We zijn gelukkig nog niet tegen problemen aan gelopen sinds de upgrade, en ook het Nuendo forum van Steinberg is niet ontploft van de bug reports. Zoals eerder genoemd heeft Steinberg vooral ingezet op nieuwe mogelijkheden. Dat betekent ook dat sommige bugs uit Nuendo 8 nog steeds

aanwezig zijn, zoals de manier waarop vca werkt. Hopelijk worden deze laatste kreukels binnenkort ook gladgestreken.

De laatste muziekfeatures uit Cubase 10 zitten nu ook in Nuendo 10, zoals Variaudio 3, Groove Agent SE 5, Vintage Verbs presets voor Steinberg's eigen modeling-galm Reverence, ondersteuning voor MPE (Midi Polyphonic Expression) en ten slotte 5GB aan vst-sounds en loops van gerenommeerde makers uit het vak.

Conclusie

Nu het we het toch over Cubase hebben: het viel op dat de verschillen tussen deze twee kleiner zijn geworden. En daarmee zet Steinberg twee ijzersterke producten in de markt voor de veeleisende muzikant of sounddesigner/stage mixer, die ook nog eens zeer betaalbaar zijn. De aanschafprijs van Nuendo is intussen gehalveerd en ook updates vanaf een lagere versie of crossgrades van Cubase naar Nuendo zijn aantrekkelijk geprijsd. Het was voor ons een *no-brainer* om te upgraden. ■

